

**Date statistice generale privind educația
în Republica Moldova pentru anul de studii 2016-2017***

I. Date generale

În anul de studii 2016-2017, în Republica Moldova activează 2868 de instituții de învățământ, cu un contingent de 607,1 mii de copii/elevi/studenti, inclusiv, 1461 de instituții de educație timpurie (la situația 01.01.2016) cu un număr de 149,9 mii de copii, 1291 de instituții de învățământ primar și secundar general, în care studiază 333,7 mii de elevi, 86 de instituții de învățământ profesional tehnic cu un număr de 48,8 mii de elevi (43 de școli profesionale cu 17,2 mii de elevi, 32 de colegii cu 17,2 mii de elevi , 11 Centre de excelență cu 14,4 mii de elevi) și 30 de instituții de învățământ superior cu contingentul de 74,7 mii de studenți (Tabelele 1, 2, 3).

Comparativ cu anul de studii 2010-2011, numărul total al instituțiilor de învățământ s-a micșorat cu 5,2 la sută. Totodată, numărul de instituții de educație timpurie a crescut cu 5,8 la sută, iar numărul instituțiilor de învățământ primar și secundar general s-a redus cu 13,3 la sută.

În anul de studii 2016-2017, numărul cadrelor didactice îl constituie 50565 de persoane, diminuându-se față de anul de studii 2015-2016 cu 993 de persoane sau cu 1,9 la sută.

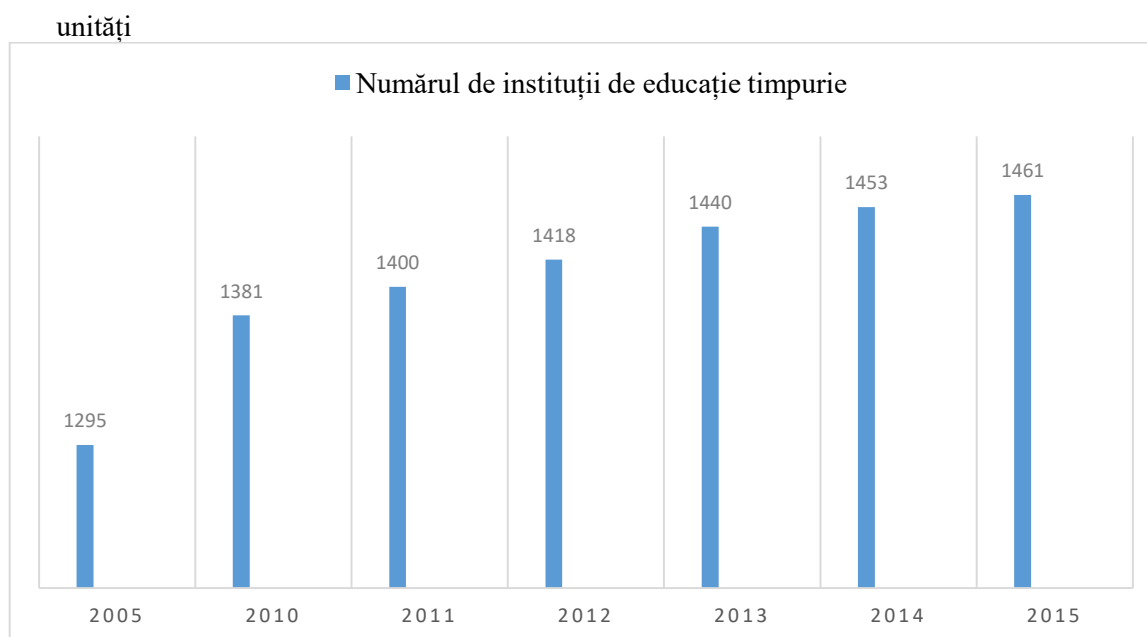
Situația demografică în Republica Moldova determină nivelul de participare a populației la procesul educațional. La nivel general, efectivele de elevi/studenti sunt în scădere. Populația de vârstă școlară (7-23 de ani) s-a redus treptat în perioada anilor 2005-2016, constituind 723,9 mii persoane la data de 01.01.2016 și înregistrând o reducere cu 30 % față de anul 2005. Astfel, numărul total de elevi/studenti, la începutul anului de studii 2016-2017, a fost de 457,2 mii de persoane sau cu 18 la sută mai puțin față de anul de studii 2010-2011.

Rata de cuprindere în învățământ este diferită în funcție de categoria de vârstă, cel mai înalt nivel de cuprindere înregistrându-se în cazul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 7-15 ani (88,2% în anul de studii 2015-2016). Totodată, valoarea acestui indicator s-a diminuat cu circa 9,0%, comparativ cu anul de studii 2000-2001. Cea mai mică rată de cuprindere în învățământ este specifică pentru grupa de vârstă 19-23 de ani, constituind 26,4%.

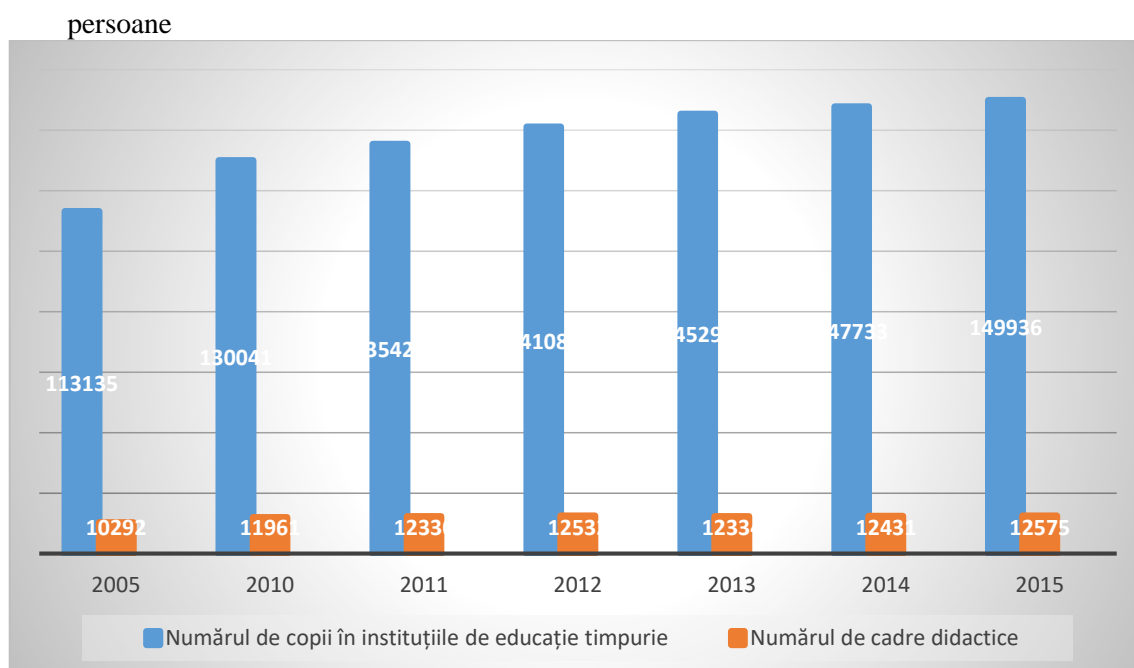
Tabelul 1. Instituții de educație timpurie

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Instituții de educație timpurie	1295	1381	1400	1418	1440	1453	1461
Copii	113135	130041	135427	141083	145296	147733	149936
Cadre didactice	10292	11961	12330	12532	12334	12431	12575

Figura 1. Numărul de instituții de educație timpurie pentru anii 2005,2010-2015

Figura 2. Numărul de copii în instituțiile de educație timpurie și numărul de cadre didactice pentru anii 2005, 2010-2015

Tabelul 2. Elevi și studenți pe tipuri de instituții

Anii de studii	Numărul total de elevi/studenți	inclusiv în:				
		instituții de învățământ primar și secundar general	instituții de învățământ profesional tehnic secundar	instituții de învățământ profesional tehnic postsecundar	centre de excelență	instituții de învățământ superior
2010-2011	557884	396488	21419	32164	-	107813
2011-2012	537136	381418	20320	31442	-	103956
2012-2013	520015	367251	19581	30725	-	102458
2013-2014	497991	353207	18248	29251	-	97285
2014-2015	477824	340977	17508	29810	-	89529
2015-2016	462704	334509	15417	24641	6468	81669
2016-2017	457246	333729	17228	17188	14375	74726

Tabelul 3. Instituții, elevi/studenți și cadre didactice, pe tipuri de instituții

	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Instituții, total	1645	1612	1545	1518	1484	1446	1407
Inclusiv în:							
instituții de învățământ primar și secundar general	1489	1460	1397	1374	1347	1323	1291
școli profesionale	75	70	67	67	61	46	43
colegii	48	48	47	45	45	42	32
centre de excelență	-	-	-	-	-	4	11
instituții de învățământ superior	33	34	34	32	31	31	30
Elevi/studenți, total	557884	537136	520015	497991	477824	462704	457246
Inclusiv în:							
instituții de învățământ primar și secundar general	396488	381418	367251	353207	340977	334 509	333729
școli profesionale	21419	20320	19581	18248	17508	15417	17228

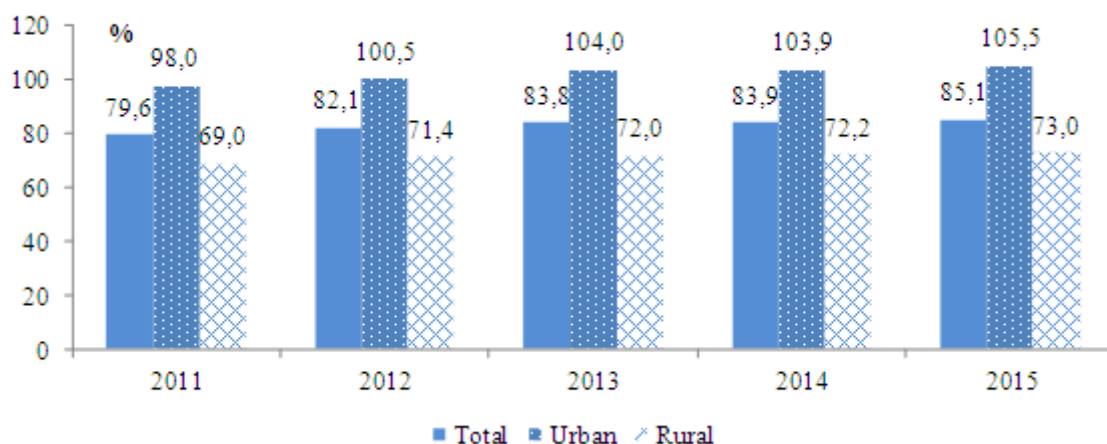
(colegii)	32164	31442	30725	29251	29810	24641	17188
centre de excelență	-	-	-	-	-	6468	14375
instituții de învățământ superior	107813	103956	102458	97285	89529	81 669	74726
Cadre didactice, total	48729	47093	44946	42548	40757	39112	37990
Inclusiv în:							
instituții de învățământ primar și secundar general	37405	36203	34221	32188	30872	29580	28880
Școli profesionale	2257	2200	2171	2144	2096	1782	1709
instituții de învățământ profesional tehnic postsecundar	2574	2543	2551	2475	2417	2040	1383
centre de excelență	-	-	-	-	-	405	1018
instituții de învățământ superior	6493	6147	6003	5741	5372	5305	5000

II. Educația timpurie

Pe parcursul ultimilor ani, numărul instituțiilor de educație timpurie a prezentat o creștere continuă de la 1295 unități în anul 2005 până la 1461 de unități la situația de 01.01.2016 (Tabelul1) (Figura 1). În acest context, numărul copiilor din instituțiile de educație timpurie, de asemenea, a marcat o tendință de majorare în ultimii ani, înregistrând către sfârșitul anului 2015 cifra de 149,9 mii (Figura 2). Dinamica pozitivă a fost evidentă atât în mediul urban (cu circa 35 la sută mai mult față de anul 2005), cât și în mediul rural (cu 30,5 la sută).

Paralel cu creșterea numărului de copii în instituțiile de educație timpurie se atestă și o creștere a ratei de cuprindere a copiilor din educația timpurie în perioada 2005-2015 (de la 70,7 la sută la 85,1 la sută). În mediul urban acest indicator s-a majorat cu 16,3 puncte procentuale față de anul 2005, iar în mediul rural – cu 12 puncte procentuale. Totodată, continuă să existe discrepanțele dintre ratele de cuprindere pe medii de reședință: 32,5 p.p în anul 2015, comparativ cu 28,2 p.p. în anul 2005. Dacă în anul 2011 rata de cuprindere a fost de 79,6%, atunci în anul 2015 acesta a atins nivelul de 85,1%, în special s-a majorat rata de cuprindere a copiilor din mediul urban (cu 7,5 puncte procentuale) (Fig.3).

Figura 3. Rata de cuprindere în învățământul preșcolar

La 01.01.2016 în medie la 100 locuri în instituțiile de educație timpurie reveneau 86 copii în comparație cu 71 de copii în anul 2005, cele mai solicitate fiind grădinițele din mediul urban, unde la 100 locuri revin 102 copii, iar în mediul rural la 100 locuri revin doar 76 copii. Totodată, la un educator revin în medie 15 copii.

Pentru copiii cu necesități speciale funcționează 109 grupe specializate în cadrul instituțiilor, majoritatea fiind pentru copii cu deficiențe sau dereglări ale vorbirii. În anul 2015 grupele specializate au fost frecventate de 1864 copii. Totodată, grupele cu destinație generală au fost frecventate de 1459 copii cu cerințe educaționale speciale și 144 copii cu dizabilități.

La 01.01.2016 numărul cadrelor didactice în instituțiile de educație timpurie a constituit 12575 de persoane, cu 2283 sau cu 18,2 la sută de unități mai mult decât în anul 2005 și cu 614 sau cu 4,9 la sută de unități mai mult decât în anul 2010.

III. Învățământul primar și secundar general

Rețeaua instituțiilor de învățământ primar și secundar general este constituită din 1291 de instituții de învățământ primar și secundar general, din ele 1289 de instituții cu frecvență și 2 instituții de învățământ liceal cu frecvență redusă. În anul de studii 2016-2017 numărul total de instituții s-a micșorat cu 32 de unități, comparativ cu anul de studii precedent. Conform datelor statisticii oficiale, în anul de studii 2016-2017 și-au sistat activitatea 20 școli primare, 8 gimnazii, 3 licee și 2 instituții de învățământ special. Totodată, 24 de instituții au fost transformate din gimnazii în școli primare, iar 26 licee au devenit gimnazii. Un nou liceu a fost deschis în raionul Rezina. Actualmente, în republică funcționează 122 de școli primare, 788 gimnazii, 364 licee și 15 instituții de învățământ special. Sectorul public este reprezentat de 1275 de instituții, iar numărul instituțiilor private este de 16 unități.

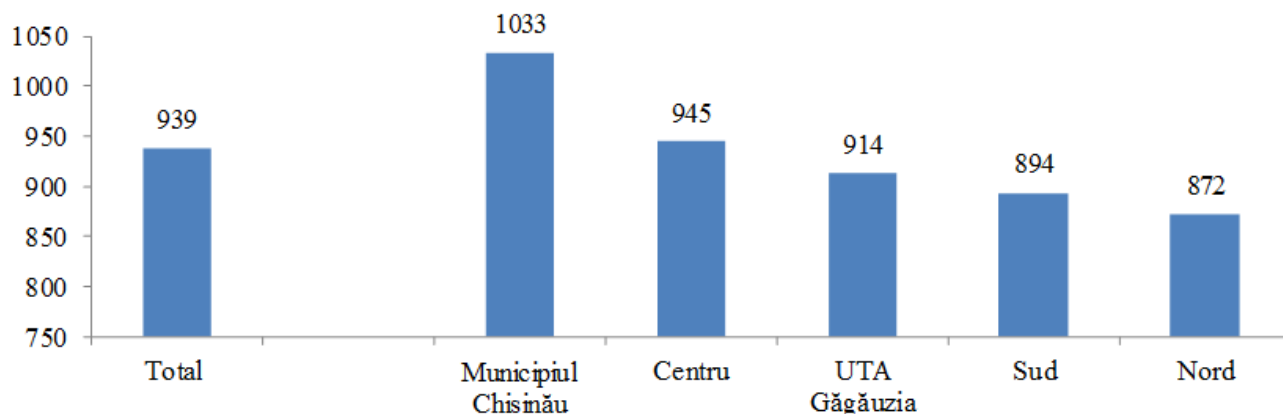
La începutul anului de studii 2016-2017, în învățământul primar și secundar general au fost cuprinși în total 333,7 mii de elevi, inclusiv 332,7 mii în învățământul cu frecvență, prezentând o micșorare de 0,2 la sută față de anul de studii precedent, practic păstrându-se nivelul anului de studii 2015-2016 (Tabelul 4). Majoritatea elevilor din învățământul primar și secundar general (98,6%) studiază în instituții publice. Numărul elevilor în școlile private este de 4,8 mii persoane.

Tabelul 4. Școli, gimnazii, licee pe tipuri

	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Total					
Numărul de instituții – total	1396	1374	1347	1323	1291
<i>Învățământ cu frecvență</i>	1394	1372	1345	1321	1289
Școli primare	108	112	105	118	122
Gimnazii	767	771	794	794	788
Licee	491	466	424	392	364
Instituții de învățământ special	28	23	22	17	15
Instituții de învățământ liceal cu frecvență redusă	2	2	2	2	2
Numărul de elevi – total, mii	367,2	353,2	341,0	334,5	333,7
<i>Învățământ cu frecvență</i>	366,0	352,1	339,9	333,4	332,7
Școli primare	10,9	10,8	10,7	11,0	11,5
Gimnazii	119,8	120,0	125,0	127,6	130,8
Licee	232,9	219,3	202,6	193,7	189,4
Instituții de învățământ special	2,3	1,8	1,5	1,0	0,9
Clase pe lângă colegii	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Instituții de învățământ liceal cu frecvență redusă	1,2	1,1	1,1	1,1	1,0
Numărul de elevi la 10000 locuitori	1032	993	959	941	939
Instituții publice					
Numărul de instituții – total	1379	1356	1332	1307	1275
<i>Învățământ cu frecvență</i>	1.377	1.354	1.330	1.305	1.273
Școli primare	108	112	105	118	122
Gimnazii	767	771	794	794	788
Licee	474	448	409	376	348
Instituții de învățământ special	28	23	22	17	15
Instituții de învățământ liceal cu frecvență redusă	2	2	2	2	2
Numărul de elevi – total, mii	363,1	348,9	336,7	329,9	328,9
<i>Învățământ cu frecvență</i>	361,9	347,8	335,7	328,9	327,9
Școli primare	10,9	10,8	10,7	11,0	11,5
Gimnazii	119,8	120,0	125,0	127,6	130,8
Licee	228,8	215,1	198,4	189,2	184,6
Instituții de învățământ special	2,3	1,8	1,5	1,0	0,9
Clase pe lângă colegii	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Instituții de învățământ liceal cu frecvență redusă	1,2	1,0	1,0	1,0	1,0
Instituții private					
Numărul de instituții – total	18	18	15	16	16
<i>Învățământ cu frecvență</i>					
Licee	17	18	15	16	16
Numărul de elevi – total, mii	4,1	4,3	4,3	4,6	4,8
<i>Învățământ cu frecvență</i>					
Licee	4,1	4,2	4,2	4,5	4,8
Instituții de învățământ liceal cu frecvență redusă	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0

În medie la 10 mii locuitori revin 939 de elevi din învățământul primar și secundar general, față de 941 în anul de studii 2015-2016 (Figura 4) Cea mai mare valoare a acestui indicator se atestă în mun. Chișinău – 1033 elevi la 10 mii locuitori (față de 999 în anul de studii precedent), iar cea mai mică valoare s-a înregistrat în Regiunea Nord – 872 elevi la 10 mii locuitori (față de 877), unde este înregistrat și cel mai înalt coeficient de îmbătrânire a populației.

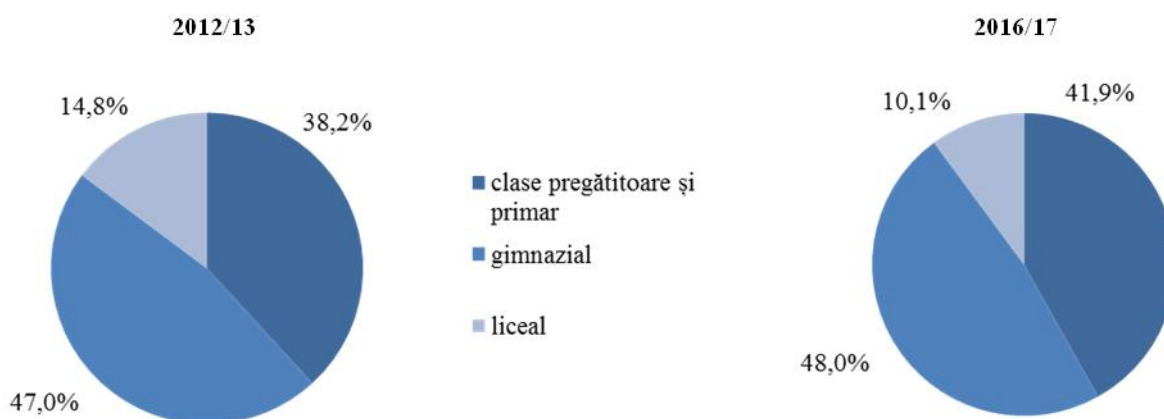
Figura 4. Numărul de elevi la 10 mii locuitori pe regiuni de dezvoltare, în anul de studii 2016-2017

Ponderea copiilor înscriși în clasa I care au fost încadrați în programe de educație preșcolară a constituit 97,6 %.

Distribuția elevilor din învățământul primar și secundar general cu frecvență pe niveluri de învățământ este următoarea: 41,9 % reprezintă elevii din învățământul primar, 48,0% – din învățământul gimnazial și 10,1 % din cel liceal (Fig. 5).

Figura 5. Structura elevilor în învățământul primar și secundar general pe niveluri

Numărul instituțiilor din mediul urban s-a micșorat cu 6 unități față de anul de studii precedent și constituie 318 unități (159,5 mii elevi). În mediul rural activează 971 de instituții (cu 26 unități mai puține decât anul precedent) (173,2 mii elevi). (Tabelul 5). Totodată, din total instituții din mediul urban cea mai mare pondere revine liceelor (68 la sută), iar în mediul rural prevalează gimnaziile care au o pondere de 74 la sută. În mediul rural și-au sistat activitatea 20 școli primare și 6 gimnazii. De asemenea, pentru 23 licee a fost schimbat

statutul în gimnaziu, iar 22 gimnazii au fost reorganizate în școli primare. Comparativ cu anul de studii 2012-2013 numărul de elevi s-a diminuat cu circa 9 la sută și ca rezultat s-a redus numărul de clase cu 2176 unități sau cu 11,8%. Numărul mediu de elevi per clasă a constituit circa 21 de persoane, înregistrând în același timp o valoare de 24 elevi per clasă în mediul urban și 18 elevi per clasă în mediul rural.

Tabelul 5. Elevi în instituții de învățământ primar și secundar general pe clase și medii de reședință

	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
	mii persoane				
Total	366,0	352,1	339,9	333,4	332,7
Clasele pregătitoare	1,6	0,2	–	–	–
Clasele 1-4	138,3	138,4	138,5	137,8	139,3
Clasele 5-9	171,9	166,8	162,3	160,6	159,8
Clasele 10-12	54,2	46,6	39,1	35,0	33,6
Urban	157,8	155,7	154,2	155,9	159,5
Clasele pregătitoare	0,5	0,1	–	–	–
Clasele 1-4	57,1	58,7	60,6	62,3	64,4
Clasele 5-9	64,9	64,6	64,5	66,4	68,4
Clasele 10-12	35,3	32,2	29,1	27,2	26,7
Rural	208,2	196,4	185,7	177,5	173,2
Clasele pregătitoare	1,1	0,1	–	–	–
Clasele 1-4	81,2	79,7	77,9	75,6	74,9
Clasele 5-9	107,0	102,2	97,8	94,1	91,4
Clasele 10-12	19,0	14,4	10,0	7,8	6,9

În anul de studii 2016-2017 își desfășoară activitatea 15 instituții de învățământ special cu numărul de 860 de elevi. Numărul elevilor s-a redus până la 860 de persoane sau cu 16,7 la sută în comparație cu anul 2015-2016. Marea majoritate a copiilor din cadrul acestor instituții sunt elevi cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală - 64,2%. În același timp, numărul de copii cu necesități speciale integrați în școlile obișnuite a constituit 8675 persoane și 1455 - cu dizabilități (Tabelul 6).

Tabelul 6. Elevi cu cerințe educaționale speciale și cu dizabilități, în anii de studii

	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Total	4 558	6 302	9 198	11 426	10 990
Instituții de învățământ primar și secundar general	2 258	4 495	7 660	10 393	10 130
instituții de învățământ special	2 300	1 807	1 538	1 033	860

Absolvenți. În anul 2016, numărul de absolvenți ai învățământului gimnazial a constituit circa 31 mii persoane sau cu 3,8% mai puțin față de anul 2015. Din total absolvenți ai gimnaziilor, 60,2% sunt din mediul rural. În același timp, numărul de absolvenți ai liceelor s-a diminuat cu 14,9%, înregistrând cifra de 11,6 mii persoane. Mai mult de trei pătrimi din absolvenții liceeni (75,8%) sunt din mediul urban. Ponderea absolvenților care au obținut diploma de bacalaureat a constituit 87,0% din numărul total de absolvenți, înregistrând o majorare cu 3,7 p.p. față de anul 2015 (Tabelul 7).

Tabelul 7. Absolvenții gimnaziilor și liceelor

mii persoane

	2012	2013	2014	2015	2016
Au absolvit gimnaziul	38,6	35,3	33,7	32,1	30,8
din care:					
cu frecvență	38,4	35,2	33,7	32,0	30,8
cu frecvență redusă	0,2	0,1	0,03	0,1	0,02
Au absolvit liceul	19,5	19,3	16,5	14,2	12,1
din care:					
cu frecvență	18,8	18,8	16,1	13,7	11,6
cu frecvență redusă	0,7	0,5	0,4	0,5	0,5

Tabelul 8. Elevi în învățământul liceal cu frecvență redusă, pe clase

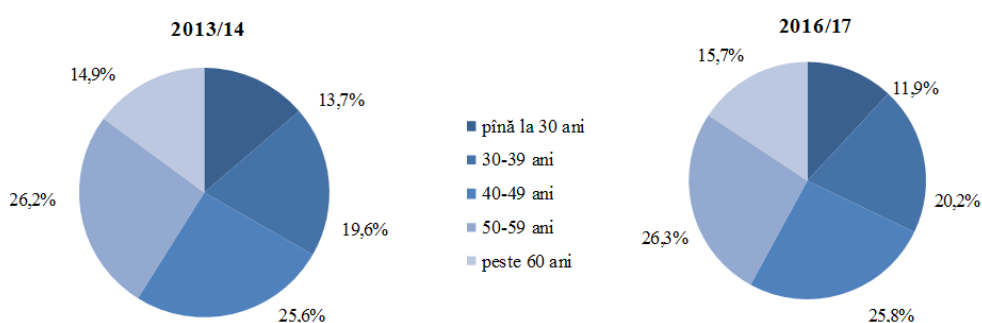
	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Total, persoane	1.258	1.154	1.041	1.079	1.038
clasele 5-9	–	–	25	20	–
clasele 10-12	1.258	1.154	1.016	1.059	1.038
În procente - total	100	100	100	100	100
clasele 5-9	–	–	2	2	–
clasele 10-12	100	100	98	98	100

În instituțiile de învățământ liceal cu frecvență redusă studiază 1038 de persoane sau 0,3 la sută din numărul total al elevilor din învățământul primar și secundar general. Numărul absolvenților care au primit certificat de studii gimnaziale a constituit 19 persoane, iar numărul celor care au primit diploma de bacalaureat este de 453 persoane (Tabelul 8).

Cadre didactice. În anul de studii 2016-2017, în instituțiile de învățământ primar și secundar general cu frecvență și-au desfășurat activitatea didactică 28,9 mii de persoane, cu 2,4 la sută mai puțin comparativ cu anul de studii precedent. Personalul de conducere constituie 3,4 mii persoane sau 11,9% din total cadre didactice. Majoritatea personalului de conducere activează cu normă didactică (97,9%).

Figura 6. Repartizarea personalului didactic pe grupe de vârstă, în anii de studii

2013-2014-2016-2017

Comparativ cu anul de studii 2013-2014 personalul încadrat în grupa de vârstă pînă la 30 ani s-a micșorat cu 1,8 p.p., iar personalul cu vârsta de peste 60 ani s-a majorat cu 0,8 p.p. Cadrele didactice care au vechimea în munca pedagogică de 20 ani și peste au constituit 57,7% din numărul total de cadre didactice. În același timp, 90,3% din cadrele didactice sunt cu studii superioare, iar circa 9,5% – cu studii medii de specialitate. Ponderea femeilor în total cadre didactice a constituit 85,9%(Fig. 6).

IV. Învățământul profesional tehnic

Analiza statistică generală a învățământului profesional tehnic.

La începutul anului de studii 2016-2017 numărul de instituții de învățământ profesional tehnic a constituit 86 unități, inclusiv 11 centre de excelență, 32 colegii și 43 școli profesionale. Totodată, 6 centre de excelență oferă numai programe de formare profesională tehnică postsecundară, iar 5 centre de excelență – programe de formare profesională tehnică postsecundară și secundară. În învățământul profesional tehnic își fac studiile 48,8 mii elevi, din care 14,4 mii – în centre de excelență, iar câte 17,2 mii – în colegii și în școli profesionale. Activitatea educațională și de instruire din învățământul profesional tehnic este asigurată de 4,1 mii cadre didactice (Tabelul 9).

Tabelul 9. Indicatorii principali în învățământul profesional tehnic, pe tipuri de instituții

	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Instituții de învățământ secundar profesional și învățământ mediu de specialitate /Instituții de învățământ profesional tehnic, inclusiv:	118	114	112	106	92	86
Școli profesionale	70	67	67	61	46	43
Elevi	20.320	19.581	18.248	17.508	15.417	17.228
Cadre didactice	2.200	2.171	2.144	2.096	1.782	1.709
Colegii	48	47	45	45	42	32
Elevi	31.442	30.725	29.251	29.810	24.641	17.188

Cadre didactice	2.543	2.551	2.475	2.417	2.040	1.383
Centre de excelență	–	–	–	–	4	11
Elevi	–	–	–	–	6.468	14.375
Cadre didactice	–	–	–	–	405	1.018

Învățământul profesional tehnic secundar

La începutul anului de studii 2016-2017, numărul de elevi în învățământul profesional tehnic secundar a crescut cu 17,9 la sută față de anul de studii precedent și a constituit 19,0 mii persoane. Majorarea numărului de elevi a fost determinată de modificarea duratei programului de instruire în baza studiilor gimnaziale de la 1 an până la 2 ani, ca urmare a reformei învățământului profesional tehnic. Astfel, numărul de elevi care își fac studiile de 2 ani s-a dublat față de anul de studii 2015-2016, iar în schimbul cursurilor de instruire profesională cu durata de 3 ani (6,1 mii elevi față de 9,8 mii în anul de studii 2015-2016) au fost incluse meseriile conexe cu durata de instruire de 3 ani (2,0 mii elevi) (Tabelul 10). 94,6 la sută din elevi își fac studiile în instituțiile de învățământ cu sediul în mediul urban. Acest nivel de învățământ continuă să fie solicitat mai mult de către băieți (70,3% din total elevi).

Tabelul 10. Elevi în învățământul profesional tehnic secundar pe programe de studii, la începutul anilor de studii 2015-2016–2016-2017

	2015-2016			2016-2017		
	Total elevi	din care:		Total elevi	din care:	
		fete	cu finanțare bugetară		fete	cu finanțare bugetară
Total	16 098	4 721	15 524	18 980	5 635	18 285
În baza studiilor gimnaziale:						
o meserie – 2 ani (inclusiv fără studii gimnaziale)	5 416	1 826	5 055	10 289	3 400	9 722
meserii conexe – 3 ani	–	–	–	1 954	470	1 954
grupe profesionale – 3 ani (continuare, anii de studii 2 și 3)	9 802	2 650	9 659	6 061	1 576	5 941
învățământ dual – 1 an	107	90	107	263	97	263
În baza studiilor medii de cultură generală și liceale	773	155	703	413	92	405

96,3 la sută din elevii din învățământului profesional tehnic secundar își fac studiile cu finanțare bugetară.

Înmatricularea. În anul de studii 2016-2017, în învățământul profesional tehnic secundar au fost înmatriculate 8,3 mii persoane, prezentând o reducere cu 11,8% față de anul de studii precedent. Din totalul elevilor înmatriculați, 93,1% au fost înmatriculați în baza certificatului de studii gimnaziale, din care 87 la sută sânt absolvenți ai anului 2016.

Distribuția pe programe relevă că, pentru instruirea în baza studiilor gimnaziale la programe cu durata de 2 ani au fost înmatriculate 5,7 mii persoane (din care 95,0% cu finanțare bugetară), la meserii conexe cu durata de 3 ani – 2,0 mii persoane cu finanțare bugetară și în învățământul dual² – 280 persoane cu finanțare bugetară. În același timp, persoanele înmatriculate în baza studiilor medii de cultură generală sau liceale enumeră 0,4 mii, din care cei cu finanțare bugetară alcătuiesc 97,8%.

Tabelul 11. Cele mai solicitate meserii în învățământul profesional tehnic secundar, pentru anul 2016-2017

Nr. d/o	Meserii	% din numărul total al celor înmatriculați	% din numărul total al absolvenților
1.	Bucătar	7,3	12,8
2.	Mecanic auto	7,3	11,6
3.	Operator pentru suport tehnic al calculatoarelor	5,4	7,3
4.	Tencuitor	4,9	4,5
5.	Electrogazosudor-montator	4	8,6
6.	Cusător	3,1	5,5
7.	Cusătoreasă în industria confecțiilor	2,8	

Totodată, unele meserii dintre acestea se regăsesc și în meseriile conexe. Astfel, se remarcă preferințe pentru următoarele meserii conexe (Tabelul 11):

- electrogazosudor-montator – tăietor cu gaze (4,6%);
- croitor confecționar îmbrăcăminte după comandă – cusător (3,2%);
- electromontor utilaj electric – lăcătuș-electrician utilaj electric (3,1%), bucătar – chelner (2,4%);
- electrician-electronist auto – mecanic auto (2,1%);
- tencuitor – placator cu plăci (1,6%), etc.

Trei pătrimi din numărul total de elevi au fost înmatriculați în domeniul inginerie, prelucrare și construcții, practic fiecare al cincilea în domeniul servicii, iar cea mai mică pondere revine domeniului ocrotirea sănătății și asistență socială – 0,3 la sută.

Tabelul 12. Numărul de elevi în învățământul profesional tehnic secundar

	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016	2016- 2017
Numărul de elevi	20.320	19.581	18.248	17.508	16.098	18.980
Elevi la 10000 locuitori	57	55	51	49	45	52
Înmatriculați	13.016	11.890	11.238	10.940	9.367	8.261
Absolvenți	12.000	10.424	10.380	9.664	9.220	3.584
Absolvenți la 10000 locuitori	34	29	29	27	26	10

Absolvenți. În anul 2016 numărul de absolvenți a constituit 3,6 mii persoane, sau cu peste 60 la sută mai puțin comparativ cu anul precedent (*Tabelul 12*).

Din total absolvenți, 12,8% au obținut calificarea bucătar, 11,6% – mecanic auto, 8,6% – electrogazosudor-montator, 7,3% – operator pentru suportul tehnic al calculatoarelor, 5,5% – cusătoreasă în industria confecțiilor, 5,0% – electromontor utilaj electric, 4,5% – tencuitor, etc.

Învățământul profesional tehnic postsecundar

La începutul anului de studii 2016-2017, în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar numărul total de elevi a constituit 29,8 mii persoane. Din totalul elevilor cuprinși în acest nivel educațional, 94 la sută își fac studiile în instituții publice. Ponderea elevilor care urmează studiile în bază de contract în instituțiile publice este de 45,4%, înregistrând 1,8 puncte procentuale mai mult comparativ cu anul de studii 2015-2016. În aceste instituții din numărul total al elevilor fetele reprezintă 52,4 la sută (*Tabelul 13*).

Tabelul 13. Numărul de elevi în învățământul profesional tehnic postsecundar

	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016	2016- 2017
Numărul de elevi	31.442	30.725	29.251	29.810	30.428	29.811
instituții de stat	29.258	28.766	27.600	27.993	28.592	28.067
contract	10.261	10.205	10.282	11.301	12.465	12.729
buget	18.997	18.561	17.318	16.692	16.127	15.338
instituții nestatale	2.184	1.959	1.651	1.817	1.836	1.744
Elevi la 10000 locuitori	88	86	82	84	86	81
Înmatriculați	8.984	8.755	8.163	9.035	8.927	8.187
instituții de stat	8.355	8.180	7.590	8.267	8.294	7.666
contract	3.088	2.988	2.969	3.760	4.001	3.718
buget	5.267	5.192	4.621	4.507	4.293	3.948
instituții nestatale	629	575	573	768	633	521
Absolvenți	7.166	7.426	7.443	6.484	6.252	6.789
instituții de stat	6.698	6.871	7.039	6.134	5.935	6.475
contract	2.869	2.370	2.176	1.953	2.036	2.499
buget	3.829	4.501	4.863	4.181	3.899	3.976
instituții nestatale	468	555	404	350	317	314

Absolvenți la 10000 locuitori	20	21	21	18	18	19
-------------------------------	----	----	----	----	----	----

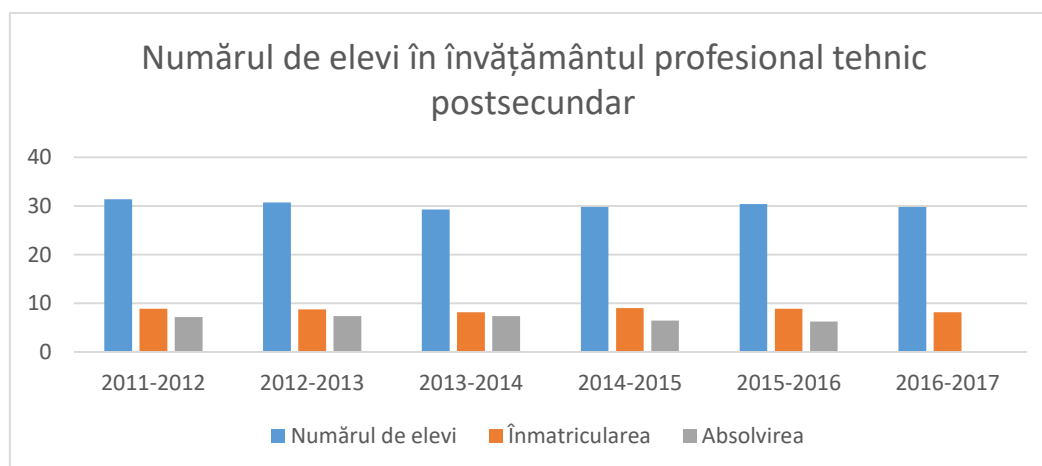
Distribuția elevilor pe vârste se prezintă astfel: 2,8% din elevii înscriși la acest nivel educațional au vârsta de până la 16 ani, 21,7% – 16 ani, 22,6% – 17 ani, 22,2% – 18 ani, 18,5% – 19 ani, iar 12,2% dintre elevi au vârste de 20 ani și peste.

Înmatricularea. În anul de studii 2016-2017, în învățământul profesional tehnic postsecundar au fost înmatriculate 8,2 mii persoane, fiind în scădere cu 8,3% comparativ cu anul de studii precedent. Din totalul elevilor înmatriculați, 90 la sută sînt în baza studiilor gimnaziale.

În instituțiile de stat au fost înmatriculate 7,7 mii persoane, sau circa 94% din total elevi. Comparativ cu anul de studii 2015/16, numărul elevilor înmatriculați cu finanțare bugetară (3,9 mii) a înregistrat o scădere cu 8,0%, iar cei înmatriculați în bază de contract (3,7 mii) – o scădere cu 7,1%.

Peste o treime din numărul total de elevi au fost înmatriculați în domeniul inginerie, prelucrare și construcții, practic fiecare al cincilea în domeniile afaceri, administrare și drept, ocrotirea sănătății și asistență socială, iar cea mai mică pondere revine domeniului științe exacte, matematică și statistică. Totodată, în anul de studii 2016-2017 se remarcă preferințe pentru următoarele specialități: îngrijirea bolnavilor (8,3% din total înmatriculați), contabilitate (7,4%), turism (3,9%), medicină (3,8%), asistență socială (3,6%), exploatarea tehnică a transportului auto (3,1%), frizerie și cosmetică (3,1%), calculatoare (3,0%), etc.

Figura 7. Numărul de elevi în învățământul profesional tehnic postsecundar, înmatricularea și absolvirea (2011-2016)

Absolvenți. În anul 2016, numărul absolvenților a constituit 6,8 mii persoane, înregistrând o creștere cu 8,6% comparativ cu anul precedent. Fiecare al treilea specialist a absolvit domeniul inginerie, prelucrare și construcții, de două ori mai puțini elevi au absolvit domeniile ocrotirea sănătății și asistență socială, afaceri, administrare și drept. Din numărul total de absolvenți, 87 la sută au urmat studii liceale și cursuri de specialitate.

V. Învățământul superior

La începutul anului de studii 2016-2017 în republică au activat 30 de instituții de învățământ superior, inclusiv 19 instituții publice și 11 – private. În municipiul Chișinău activează 26 de unități și câte 1 unitate – în municipiile Bălți, Comrat, Cahul și orașul Taraclia.

Tabelul 14. Numărul de instituții și studenți în instituțiile de învățământ superior

	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Instituții	34	34	32	31	31	30
instituții de stat	19	19	19	19	19	19
instituții nestatale	15	15	13	12	12	11
Studenți, persoane	103.956	102.458	97.285	89.529	81.669	74.726
instituții de stat	84.946	83.008	78.919	72.474	66.938	62.108
instituții nestatale	19.010	19.450	18.366	17.055	14.731	12.618
Studenți la 10 000 locuitori	292	288	273	252	230	204

La începutul anului de studii 2016-2017, numărul de studenți din învățământul superior a constituit 74,7 mii persoane (exclusiv străini), din care 83 la sută își fac studiile în instituțiile de stat. Comparativ cu anul de studii 2015-2016 numărul de studenți s-a redus atât în instituțiile de stat (cu 4,8 mii persoane sau 7,2%), cât și în cele nestatale (cu 2,1 mii persoane sau 14,3%). Repartizarea pe sexe relevă o preponderență a femeilor – 57,3% din total studenți.

În medie la 10 mii locuitori revin 204 studenți din instituțiile de învățământ superior, comparativ cu 292 în anul de studii 2011-2012 (Tabelul 14).

În instituțiile publice circa două treimi din studenții își fac studiile în învățământul cu frecvență, pe când în instituțiile private ponderea acestora este de 56,7%.

Numărul studenților care își fac studiile în bază de contract în instituțiile de stat s-a diminuat cu 4,0 mii persoane față de anul de studii 2015-2016, în special în învățământul cu frecvență – cu 3,0 mii persoane. În același timp, ponderea studenților care își fac studiile în bază de contract în aceste instituții este superioară ponderii studenților bugetari și constituie 58,3%. Comparativ cu anul de studii 2015-2016 ponderea studenților bugetari a crescut cu 1,9 puncte procentuale.

La fel, ca și în anul de studii 2015-2016 se atestă o descreștere esențială a numărului de studenți înscriși la studii superioare de licență (cu 6,2 mii persoane sau cu 9,9%), în special în cazul studenților în bază de contract din instituțiile de stat – cu 3,6 mii persoane sau cu 10,8% (Tabelul 15).

Tabelul 15. Studenți în învățământul superior pe programe, în anii de studii 2015-2016 – 2016-2017

	2015-2016				2016-2017			
	Total studenți	din care în instituții:			Total studenți	din care în instituții:		
		nestatale	de stat			nestatale	de stat	
			total	buget			total	buget
Total	81 669	14 731	66 938	26 669	74 726	12 618	62 108	25 872
Studii superioare de licență (Ciclul I)	62 809	12 506	50 303	16 459	56 570	10 599	45 971	15 770
Studii superioare de master (Ciclul II)	14 272	2 205	12 067	7 238	13 639	1 994	11 645	7 165
Studii superioare integrate	734	20	714	333	763	25	738	318
Studii superioare medicale și farmaceutice	3 854	–	3 854	2 639	3 754	–	3 754	2 619

Înmatricularea. În anul de studii 2016-2017, în învățământul superior la Ciclul I³ au fost înmatriculate 15,4 mii persoane (în scădere cu 12,8% față de anul de studii anterior) și 6,7 mii persoane la Ciclul II (în descreștere cu 2,9%), (Tabelul 16).

Tabelul 16. Înmatricularea în instituțiile de învățământ superior

	Înmatriculați (persoane)				
	Total	instituții publice	din care:		instituții private
			contract	buget	
2011/12	28.25	23.01	13.63	9.381	5.240
	8	8	7		
Ciclul I, medicina și farmacia	20.83	16.66	10.27	6.393	4.172
	7	5	2		
Ciclul II	7.421	6.353	3.365	2.988	1.068

2012/13	28.13	23.08	12.84	10.24	5.044
	0	6	5	1	
Ciclul I, medicina și farmacia	20.42	16.49	9.814	6.679	3.936
	9	3			
Ciclul II	7.701	6.593	3.031	3.562	1.108
2013/14	26.45	22.41	12.15	10.26	4.033
	0	7	4	3	
Ciclul I, medicina și farmacia	19.19	16.16	9.637	6.529	3.029
	5	6			
Ciclul II	7.255	6.251	2.517	3.734	1.004
2014/15	24.37	20.50	10.69	9.807	3.877
	8	1	4		
Ciclul I, medicina și farmacia	17.10	14.30	8.274	6.031	2.799
	4	5			
Ciclul II	7.274	6.196	2.420	3.776	1.078
2015/16	24.61	20.93	11.59	9.348	3.678
	7	9	1		
Ciclul I, medicina și farmacia	17.68	15.09	9.378	5.716	2.589
	3	4			
Ciclul II	6.934	5.845	2.213	3.632	1.089
2016/17	22.14	18.99	9.961	9.029	3.154
	4	0			
Ciclul I, medicina și farmacia	15.41	13.18	7.827	5.356	2.229
	2	3			
Ciclul II	6.732	5.807	2.134	3.673	925

Din numărul total al persoanelor înmatriculate la Ciclul I, 76,6% au fost înmatriculate în baza studiilor liceale, iar 21,3% – în baza studiilor profesional tehnice postsecundare.

Cea mai semnificativă reducere a numărului de persoane înmatriculate la Ciclul I se observă în domeniile: științe sociale, economie și drept (cu 17,1% față de anul de studii 2015/16) și inginerie, tehnologii, arhitectură, construcții (cu 15,9%).

În instituțiile de învățământ de stat la Ciclul I au fost înmatriculate 13,2 mii persoane, inclusiv 7,8 mii în bază de contract (cu 16,5% mai puțin față de anul de studii 2015/16) și 5,4 mii la buget (cu 6,3% mai puțin). Numărul persoanelor înmatriculate la Ciclul II a constituit 5,8 mii persoane, fiind la nivelul anului anterior. Din total studenți înmatriculați la Ciclul II, 63,3% reprezintă persoanele cu finanțare bugetară.

Numărul de studenți înmatriculați în sectorul nestatal la Ciclul I a fost de 2,2 mii persoane (cu 13,9% mai puțin față de anul de studii 2015/16) și 0,9 mii la Ciclul II (cu 15,1% mai puțin).

Absolvenți. În anul 2016, Ciclul I au absolvit 15,1 mii persoane, din care circa 60 la sută sînt femei. În cazul Ciclului II, numărul absolvenților a fost de 6,1 mii persoane (65 la sută femei). Comparativ cu anul 2015, numărul absolvenților Ciclului I a înregistrat o reducere cu 11,3%, iar numărul absolvenților Ciclului II este în creștere cu 3,2%. Studii superioare medicale și farmaceutice au absolvit 0,6 mii persoane (Tabelul 17.)

Tabelul 17. Absolvenții instituțiilor de învățământ superior

	Absolvenți (persoane)				
	Total	instituții de stat	din care:		instituții nestatale
			contract	buget	
2011	27.78	22.11	13.73	8.37	5.677
	8	1	2	9	
Ciclul I	21.94	17.13	11.26	5.86	4.816
	8	2	9	3	
PreBologna, medicina și farmacia	740	678	276	402	62
Ciclul II	5.100	4.301	2.187	2.114	799
2012*	26.73	21.54	13.17	8.37	5.182
	0	8	7	1	
Ciclul I	20.13	15.92	10.48	5.43	4.210
	2	2	3	9	
Medicina și farmacia	694	694	171	523	–
Ciclul II	5.904	4.932	2.523	2.409	972
2013	24.84	20.10	12.52	7.58	4.743
	8	5	1	4	
Ciclul I	17.74	13.98	9.584	4.40	3.759
	4	5		1	
Medicina și farmacia	766	766	132	634	–
Ciclul II	6.338	5.354	2.805	2.549	984
2014	24.27	19.64	12.04	7.60	4.625
	4	9	5	4	
Ciclul I	17.06	13.39	9.425	3.96	3.668
	2	4		9	
Medicina și farmacia	803	803	194	609	–
Ciclul II	6.409	5.452	2.426	3.026	957
2015	23.63	18.86	11.37	7.49	4.763
	0	7	4	3	
Ciclul I	17.07	13.16	9.130	4.03	3.913
	3	0		0	
Medicina și farmacia	642	642	162	480	–
Ciclul II	5.915	5.065	2.082	2.983	850
2016	21.88	17.63	10.17	7.46	4.254
	6	2	1	1	
Ciclul I	15.14	11.76	7.809	3.95	3.374
	1	7		8	
Medicina și farmacia	643	643	228	415	–
Ciclul II	6.102	5.222	2.134	3.088	880

Dacă ne referim la distribuția numărului de absolvenți pe domenii generale de studiu, se atestă o pondere superioară a absolvenților în așa domenii precum: științe economice (28,3% din total licențiați), educație (15,9%), drept (15,2%) și activități ingineresti (9,2%). În cazul absolvenților Ciclului II, 20,9% au absolvit științe economice, 20,6% – domeniul educație și 18,2% – dreptul.

Personal de conducere, științifico-didactic și didactic. În instituțiile de învățământ superior și-au desfășurat activitatea 5,0 mii persoane (personal de bază) sau cu 5,1% mai puțin comparativ cu anul de studii 2015-2016. Din total personal, 2,6 mii persoane dețin grad științific, inclusiv 2,2 mii – doctor în științe și 0,4 mii – doctor habilitat. Ponderea femeilor din numărul total de personal este de 54,3%, fiind mai superioară în cazul funcției de lector universitar (62,7%).

A. Bezu, consultant DAMEP

*Sursa: BNS